

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Obdo/1/2015
Identifikačné číslo spisu:	4111211051
Dátum vydania rozhodnutia:	28.01.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Darina Ličková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:4111211051.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Mercedes-Benz Financial Services Slovakia s. r. o., so sídlom Tuhovská 11, 831 07 Bratislava, IČO: 35 728 116, zast. Mgr. Tomášom Čermákom, advokátom, so sídlom Hodžovo námestie 1A, 811 06 Bratislava, proti žalovanému: O. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom R. zast. JUDr. Petrom Matejovom, advokátom, so sídlom Hollého 12, 949 01 Nitra, o zaplatenie sumy 46 803,47 Eur s príslušenstvom, o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 32Cb/71/2011, na dovolanie žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 30. mája 2014 č. k. 15Cob/90/2014-324, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Nitra ako súd prvého stupňa nepriznal žalovanému oslobodenie od súdnych poplatkov v celom konaní vedenom pod sp. zn. 32Cb/71/2011. Žalovaný podal žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov vo svojom odvolaní z 30. októbra 2013 proti rozsudku prvostupňového súdu z 12. júna 2013 č. k. 32Cb/71/2011-265. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa vyplýva, že žalovaný uviedol, že je podnikateľom v oblasti obchodu, je slobodný, býva v nehnuteľnosti, ktorá nie je jeho vlastníctvom, má výdavky na cestu do zamestnania v sume 120 Eur mesačne. Neuvedol však príjem zo svojho podnikania a ani či má iný príjem alebo mimoriadne príjmy, či vedie iné súdne konania alebo iné skutočnosti, ktoré by mal súd zohľadniť. Z lustrácie prvostupňového súdu vyplýva, že proti žalovanému sa vedú 4 exekučné konania a jedno trestné konanie. Súdsť prvého stupňa preto konštatoval, že žalovaný dostatočným spôsobom nepreukázal, že jeho osobné a majetkové pomery odôvodňujú potrebu priznania oslobodenia od súdnych poplatkov a preto návrhu na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov nevyhovel.

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa podal odvolanie žalovaný. Namietal, že súdu predložil relevantné vyhlásenia o jeho majetkových pomeroch, ktoré mu neumožňujú hradiť súdne poplatky v tomto konaní. Žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací rozhodol o odvolaní žalovaného uznesením z 30. mája 2014 č. k. 15Cob/90/2014-324 tak, že napadnuté uznesenie prvostupňového súdu ako vecne správne potvrdil.

Z odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu vyplýva, že podľa § 138 ods. 1 veta prvá O. s. p. sú upravené dve podmienky, ktoré musia byť splnené kumulatívne, aby súd mohol účastníka oslobodiť od súdnych poplatkov (pomery účastníka a zároveň nesmie ísť o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva). Súd preto zisťuje osobné, majetkové a zárobné pomery žiadateľa, prihliada k výške súdneho poplatku, pričom berie do úvahy všetky individuálne okolnosti daného prípadu, aby nedošlo k situácii, že neschopnosťou účastníka konania zaplatiť súdny poplatok dôjde k porušeniu jeho práva v prístupe na súd. Účastník je povinný svoje pomery, ktoré sú rozhodné na posúdenie dôvodnosti jeho žiadosti preukázať. V prípade fyzických osôb berie súd do úvahy aj ich sociálne pomery, rodinné, ekonomické, zdravotné a pod. V prípade právnických osôb a fyzických osôb - podnikateľov možno vziať do úvahy aj ich podnikateľské aktivity, stav a štruktúru ich majetku, prípadne platobnú (in)solventnosť. Celkové zhodnotenie všetkých pomerov účastníka konania sa musí premietnuť do záveru, či účastník je so zreteľom na tieto pomery schopný zaplatiť súdne poplatky a uhrádzať trovy spojené s konaním. Žiadajúci účastník konania, pokiaľ chce, aby jeho žiadosti bolo vyhovené, je (procesne) povinný súdu vierohodným spôsobom preukázať všetky svoje pomery rozhodujúce pre posúdenie opodstatnenosti jeho žiadosti.

Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav a z takto zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver a svoje rozhodnutie aj správne odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého uznesenia a preto s poukazom na § 219 ods. 2 O. s. p. sa v odôvodnení svojho uznesenia obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého uznesenia bez toho, aby tieto dôvody opakoval. Na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia odvolací súd dodal, že žalovaný vierohodným spôsobom nepreukázal svoje podnikateľské aktivity, stav a štruktúru majetku, prípadne svoju platobnú (in)solvenciu.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný, keďže má zato, že súdu prvého stupňa predložil relevantné vyhlásenia o svojich majetkových pomeroch, ktoré mu neumožňujú hradiť súdne poplatky v tomto konaní, čo odvolací súd nevzal do úvahy. Preto navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 240 ods. 1 O. s. p.), dovolateľ je zastúpený advokátom a dovolanie má náležitosti v súlade s § 241 ods. 1 O. s. p., pričom dovolateľ svoje dovolanie odôvodnil tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, pristúpil ku skúmaniu, či v danej veci je dovolanie prípustné.

Podľa ust. § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolateľ dovolaním napadol právoplatné uznesenie odvolacieho súdu, preto dovolací súd skúmal, či dovolanie nie je prípustné podľa ust. § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., keďže ust. § 239 O. s. p. upravuje podmienky prípustnosti dovolania pre prípad, že rozhodnutie odvolacieho súdu bolo vydané vo forme uznesenia.

Podľa ust. § 239 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a) odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b) odvolací súd rozhodol vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c) O. s. p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu

rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 O. s. p.).

Najvyšší súd dospel k záveru, že prípustnosť dovolania podľa ust. § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. v predmetnej veci nie je daná, keďže predmetné uznesenie odvolacieho súdu napadnutého dovolaním nevykazuje znaky prípustnosti podľa citovaného ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 O. s. p.

Podľa ust. § 237 písm. a) až g) O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Keďže prípustnosť dovolania nie je daná tvrdením dovolateľa, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou z vád v tomto ustanovení uvedenou, ale je prípustné len vtedy, ak rozhodnutie skutočne takouto vadou aj trpí. K tomu, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z taxatívne určenou vadou v § 237 O. s. p. prihliada dovolací súd nielen na námietku dovolateľa, ale z úradnej povinnosti zisťuje jej existenciu bez zreteľa na to, či dovolateľ existenciu vady tvrdil alebo netvrdil. Ak zistí, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí takouto vadou zruší toto rozhodnutie.

Dovolací súd nezistil, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu trpí niektorou vadou uvedenou v § 237 písm. a.), b.), c.), d.), e.) a g). Následne preto dovolací súd zisťoval, či nedošlo k vade uvedenej pod písm. f) § 237 O. s. p.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho procesných práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený. Pod postupom súdu treba rozumieť súhrnnú faktickú činnosť sudcu ako aj iných zamestnancov súdu.

O odňatí možnosti konať pred súdom však nejde v prípade, ak súd nevyhovie návrhu účastníka, ale postupuje v súlade s Občianskym súdnym poriadkom. Súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a rozhodovať podľa nich. Súd je však povinný na všetky tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom.

Z predloženého spisového materiálu dovolací súd zistil, že dovolateľovi sa postupom súdov nižších stupňov neodňala možnosť konať pred súdom. Žalovaný - dovolateľ požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov. O tomto návrhu rozhodol súd prvého stupňa v súlade s platným procesným poriadkom, keď v súlade s § 138 ods. 1 O. s. p. riadne zisťoval dôvodnosť podaného návrhu na základe predložených dokladov žalovaným, ktoré prvostupňový súd následne vyhodnotil ako neodôvodňujúce priznanie žalovanému oslobodenie od súdnych poplatkov.

Rovnako odvolací súd postupoval v zmysle procesného predpisu - Občianskeho súdneho poriadku, keď preskúmal odvolanie žalovaného - dovolateľa ako aj konanie, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa a nezistiac pochybenia napadnuté uznesenie potvrdil ako vecne a právne správne.

Dovolací súd dodáva, že dovolateľ žiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 138 O. s. p., kedy konajúci súd môže priznať oslobodenie účastníkovi celkom alebo sčasti od súdnych poplatkov. Teda nie je týmto ustanovením Občianskeho súdneho poriadku daná konajúcemu súdu povinnosť oslobodiť účastníka konania, ktorý podal návrh na oslobodenie od súdnych poplatkov, ale možnosť, a to vtedy ako to pomery účastníka odôvodňujú a nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Preto postup súdov nižších stupňov nebol svojvoľný, ale išlo o postup v súlade s Občianskym súdnym poriadkom.

Dovolací súd preto konštatoval, že nedošlo ani k vade uvedenej v § 237 písm. f) O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistiac prípustnosť dovolania v predmetnej veci, preto dovolanie žalovaného podľa ust. § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s ust. § 218 ods. 1 písm. c) O. s. p. odmietol, keďže smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

Toto uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.